

In een loods in de Amsterdamse Houthavens werkt Vincent Mock aan een reeks indrukwekkende sculpturen. Ze zijn oogverblindend mooi, maar hebben ook een doel: Mock wil mensen bewust maken van hun verstoorde relatie met de natuur.

OM DE WERELD TE REDDEN

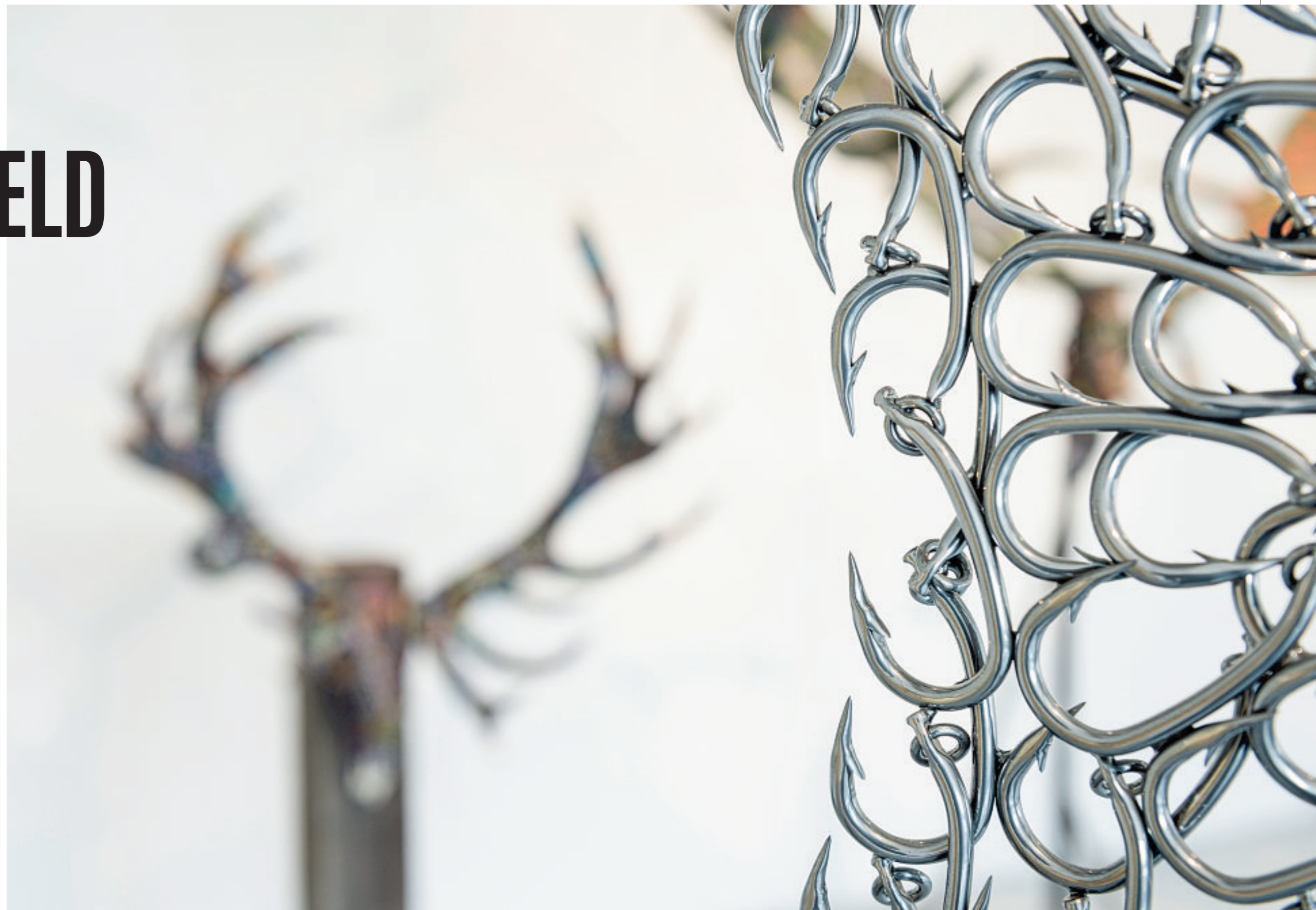
Door Susan Nortier
Fotografie:
Maarten Noordijk

Klein van stuk, groot van geest, twee vriendelijke blauwe ogen kijken je uitnodigend aan. Vincent Mock draagt inheemse kettingen om zijn nek, een is gemaakt van schelpjes. Hij vertelt later dat hij die ooit cadeau kreeg van een jongetje op het strand in Mozambique. Nu, tien jaar later, is Vincent Mocks thuisbasis een atelier in een loods bij de Amsterdamse Houthavens.

Als buitenstaander waan je je daar in een paralleluniversum. In de lucht, aan de muur en op de grond hangen en staan immense kunstwerken. Dit is de plek waar Mock samen met zijn team werkt aan verschillende kunstprojecten, die allemaal hetzelfde doel dienen: bewustwording creëren. 'Pas als we de connectie met de wildernis en de natuur weer voelen, zal de tijdgeest veranderen en leren we beter omgaan met Moeder Aarde.'

Vincent Mock (39) is autodidact, natuurgek en idealist. Zijn fascinatie voor de natuur zat er al vroeg in. Zijn oma leerde hem veel over flora en fauna, zijn ouders stimu-

Mock gebruikt vishaken, als symbool tegen overbevissing.

leerden buiten spelen en eropuit gaan. Als klein jongetje was hij altijd in de natuur. Op zoek naar planten en beestjes, onderzoekend en nieuwsgierig. 'Als ik niet buiten was, zat ik met mijn neus in natuurboeken. Mijn boekenkast stond er mijn hele kindertijd vol mee.'

Vrije denkers

Dat hij op een goed moment een fret en een salamander, en later een python en een boa constrictor als huisdier hield, vonden zijn ouders geen probleem. Mock omschrijft ze als hippies, vrije denkers, die hem steunen in al zijn keuzes. Zijn moeder werkte als kunsthistoricus, totdat ze spiritualiteit ontdekte en zich omschoolde tot yogaleraar. Zijn vader handelde in grondstoffen voor Cargill en had daarna een headhuntersbedrijf. Het gezin verhuisde vaak, waardoor Mock zijn jeugd doorbracht in Zwitserland, Amerika, Duitsland en Wassenaar.

Daar, in Wassenaar, in een schuurtje achter in de tuin van zijn ouders, experimenteerde hij voor het eerst met het maken van kunst. Hij was 29 jaar en had zijn baan bij een safarireisbureau opgezegd. 'Dure reizen verkopen was niets voor mij, maar enthousiast vertellen over wilde dieren in Afrika vond ik wel leuk.'

Die liefde ontstond tijdens een opleiding tot ranger, die hij als 23-jarige volgde in het Zuid-Afrikaanse Timbavati Game Reserve. Mock herinnert zich nog zijn eerste avond in het wildpark. 'De zon ging onder, een troep leeuwen trok voorbij. Ik zag zebra's en giraffen, en het voelde alsof ik thuis was.'

Mock in zijn atelier, een oud bedrijfspand bij de Houthavens.

Rechts: Haaien-sculpturen, uit de serie 'Hooked On Life' (2016-2020).

Hij constateerde dat hij niet de enige is die een groot gevoel van geluk ervaart in de natuur. Deze euforie riep echter ook vragen bij hem op. 'Als mensen zo gelukkig worden van de natuur, waarom maken ze diezelfde natuur dan kapot? En waar komt het idee vandaan dat de natuur de mens zou moeten dienen, in plaats van andersom? Dat heb ik nooit begrepen.'

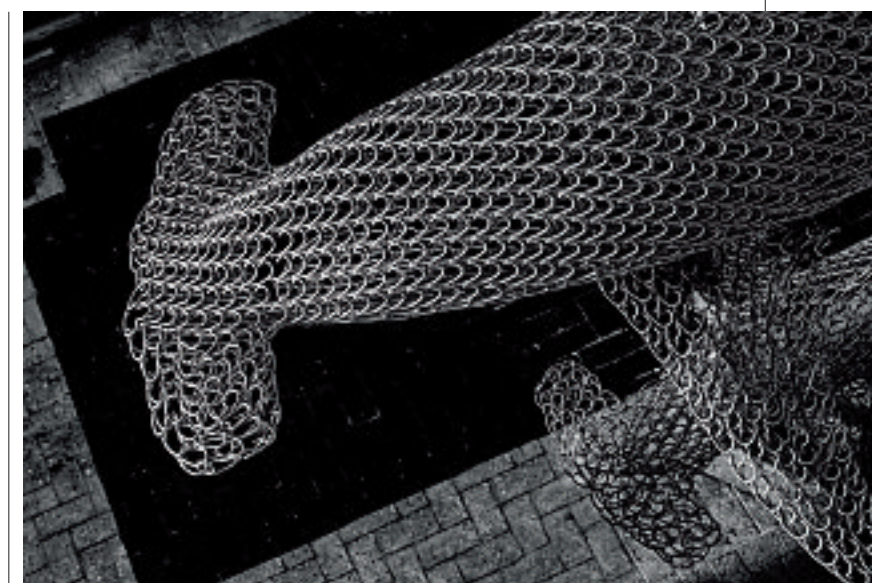
Deze vragen werden later de motor van zijn kunst.

Vlijmscherpe vishaken

Voordat het zover was, keerde Mock nog een aantal keren terug naar Afrika. In Mozambique zwom hij met mantaroggen en walvishaaien, beesten die hem fascineerden en waar hij toeristen mee naartoe nam op excursie. Deze vissen leven daar vanwege het vele plankton in de oceaan.

Mock raakte bevriend met een bioloog en een wetenschapper die er onderzoek deden. Zo werd zijn interesse gewekt in de bescherming van deze vissen, een thema dat later in zijn kunst terugkwam.

Toen Mock een tijd later het verzoek kreeg het neushoornpark Marakele, in Zuid-Afrika, te managen, hoefde hij niet lang na te denken. Op die plek ontwikkelde hij een liefde voor deze beschermde diersoort, maar hij werd er ook geconfronteerd met het toenemende stropen van deze dieren. Als neushoornmanager leidde hij een solitair bestaan, op een halfuur rijden van de bewoonde wereld.

Bronzen plankton-sculptuur uit de serie 'Plankton' (2016-2020).

Na nog een periode duikles te hebben gegeven in Tanzania, besloot hij naar Nederland terug te keren. 'Ik voelde me verwilderd en wilde mijn familie en vrienden weer zien. Daarnaast was ik eind twintig en dacht ik: het wordt tijd om een normale baan te vinden.'

Mock ging aan de slag bij een safarireisbureau, maar de oceaanbescherming liet hem ondertussen niet los. In filmpjes van patrouillerende oceaanbeschermers zag hij beelden van kluwens vishaken en -lijnen. 'En ineens wist ik het: ik ga beelden maken van dit spul. Met de vorm van de haai, die me zo fascineert, kan ik een verhaal vertellen. Dan kan ik kunst maken, de natuur beschermen én daarvan leven. Het voelde

'Ik was eind twintig en dacht: het wordt tijd om een normale baan te vinden'

als een heilige drie-eenheid.'

Hoewel Mock al jarenlang in zijn vrije tijd tekende en schilderde en daar duidelijk talent voor had, durfde hij tot dan toe de stap naar het kunstenaarschap niet te wagen. 'Ik voelde dat ik me niet zou kunnen onderscheiden met het tweedimensionale. Ik vond mijn ideeën simpelweg niet krachtig genoeg.'

Over zijn idee haaisculpturen te maken voelde hij zich wél zeker. 'Ik wist instinctief dat het zou werken.' Dus kocht hij een berg grote vishaken en probeerde die aan elkaar te lijmen in het schuurtje bij zijn ouders. Zijn doel was met de vlijmscherpe vishaken de omtrek van een makohaai, de snelste haai op aarde, na te bootsen.

Uiteindelijk leerde Mock zich via YouTube gipsen mallen maken en volgde hij een lascursus zodat hij wist hoe hij de haken in het juiste patroon aan elkaar moest lassen. Zijn eerste jaren als kunstenaar richtte hij zich volledig op zijn haaisculpturen; de serie doopte hij 'Hooked on Life'. De grootste sculptuur is een walvishaai van twaalf meter lang, gemaakt van veertigduizend vishaken.

Een hoop deurwaarders

Die begintijd was zwaar: 'Het waren jaren met een hoop noedels en een hoop deurwaarders.' Maar 'Hooked on Life' werd een succes. Mock wist door het tonen van de schoonheid van haaien aandacht te krijgen voor het uitsterven van vele vissoorten.

Mock werkt tegenwoordig met een kleurrijk team, met onder anderen twee statushouders en een 'huissjamaan', die de energie-huishouding van het team in de gaten houdt. In hun atelier zie je

Mock met zijn versierd reuzengewei, 'Megaloceros Giganteus' (2018).

dat het niet bij de haaienbeelden is gebleven.

Ideeën voor nieuwe projecten krijgt Mock 'uit het universum', dankzij psychedelische middelen. Regelmatig neemt hij deel aan ceremonies met peyote en ayahwasca, hallucinogene planten. De politieke kritiek op deze middelen vindt hij onterecht. Mits onder professionele begeleiding, hebben zulke ceremonies volgens hem juist een helende werking.

Tijdens een dergelijke ceremonie zag hij bijvoorbeeld een neushoornschedel voor zich, en voelde hij dat hij daarmee aan de slag moest. Hij koos daarmee niet de makkelijke weg: na vier jaar bureaucratische tegenslag wist hij neushoornschedels eindelijk vanuit zijn geliefde Zuid-Afrikaanse Marakele Park naar Nederland te halen.

Door de enorme vraag vanuit China naar de hoorns nam de neushoornstroperij het afgelopen decennium flink toe; ze worden gebruikt als ingrediënt voor populaire traditionele Chinese medicijnen en gelden als statussymbool.

Om maximaal effect te hebben met zijn schedelkunstwerk en geloofwaardig te zijn, besloot Mock dat hij met een Chinese kunstenaar wilde samenwerken. Hij reisde naar Sjanghai om kalligrafeur Zhou Le Sheng te ontmoeten.

Het werkte. Mock belegde de schedel met bladgoud en plaatste een afgietsel van gegoten glas in de vorm van de hoorn, waarna Sheng met rode inkt een 2300 jaar

Links: detail van een gewei uit de serie 'Kauyumari' (2018).

oude Chinese tekst uit de Tao Te Ching-geschriften in het been kerfde. 'De tekst bevat de essentie van natuurbescherming', vertelt Mock.

Door een boodschap afkomstig uit de Chinese cultuur te verkondigen, hoopt hij dat China het kunstwerk, *A New Paradigm*, niet zozeer als opgeheven vinger maar vooral als eerbetoon zal zien.

Zover is het echter nog niet. Mocks droom is met een reizende expositie van zijn neushoornschedels door China te trekken, te beginnen met een tien meter hoog beeld in Hongkong: de plek waar het leeuwendeel van alle

hoorns wordt verhandeld.

Via prinses Laurentiëns ideeële Number Five Foundation kon hij zijn neushoornschedels presenteren op een conferentie voor de mondiale neushoornbescherming. Mock zag daar dat zijn kunst werkte. 'De discussies tussen de verschillende partijen verliepen een stuk soepeler nadat ze het beeld hadden gezien.' Het bevestigde wat hij zo vurig hoopte: kunst heeft de potentie als katalysator te werken voor noodzakelijke dialogen.

In een neushoornpak

In april dit jaar zal Mock op orthodoxe wijze extra aandacht vestigen op de neushoorn. Hij loopt dan bij de marathon van Antarctica als 'haas' (gangmaker) voor een bevriende Zuid-Afrikaanse

neushoornbeschermer. Die loopt de marathon in een neushoornpak.

Ook de oceaanbescherming heeft Mock niet losgelaten. Geïnspireerd door een bevriende sedimentoloog aan de Universiteit van Fribourg, in Zwitserland, ontwikkelde hij zijn vooruitstrevendste project tot nog toe: met de gloednieuwe nano-CT-scanner van deze universiteit printte hij prikkelende beelden van plankton. Hoewel nauwelijks met het oog waarneembaar, zijn deze micro-organismen essentieel voor de productie van zuurstof in de oceaan en op aarde.

Mock was als kind al gefascineerd door de illustraties van plankton door de 19de-eeuwse bioloog Ernst Haeckel. Nu kruipt hij zelf achter de microscoop om

Gouden neushoornschedel, uit de serie 'A New Paradigm' (2014-2018).

de spannendste planktondeeltjes te selecteren. De verzuring en de opwarming van de oceaan vormen een bedreiging voor het plankton. Reden voor Mock om met driedimensionale uitvergrotingen van deze organismen het klimaatverhaal te vertellen.

Zo confronteert hij ons op een artistieke manier met de vraag die steeds terugkeert in zijn werk: hoe gaan we om met Moeder Aarde? En hoe kan dat anders? Hoe zorgen we ervoor dat we onze verloren band met de natuur hervinden? 'Alleen als we weer verwonderd raken over haar schoonheid, zullen we daar ook naar gaan handelen.'

Mock is nog niet doorgebroken bij het brede publiek, maar zijn kunstwerken vinden gretig aftrek bij privéverzamelaars. Hij heeft ook al de nodige erkenning gekregen. In 2015 ontving hij de Kunstprijs van de Van Vlassingen Art Foundation en daarna exposeerde hij in Museum Beelden aan Zee, het Singer Laren en de Hermitage. Vorig jaar had Mock zijn eerste solo-expositie over de grens, in het Oceanário de Lisboa. En daar blijft het wat hem betreft niet bij. □

&

**TE ZIEN
IN HET ATELIER**

Het werk van Vincent Mock is te zien in zijn atelier. Op gezette tijden opent hij de deuren voor publiek. Een afspraak maken kan via zijn website. vincentmock.com

Zijn ideeën voor projecten krijgt Mock 'uit het universum', dankzij psychedelische middelen